

Veresegyház Város Polgármestere

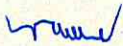
2112 Veresegyház, Fő út 35. 28-588-600 28-588-646

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2017. 09. 28.-i rendes/rendkívüli ülésére

Tárgy: Geotermikus hőszolgáltatás működésének vizsgálata és eredményei

Készítette: Harcos Lászlóné polgármesteri tanácsadó

Ellenjegyezte: Garai Tamás jegyző

Tárgyalja: Pénzügyi Bizottság
Ügyrendi, Jogi és Közbiztonsági Bizottság

Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalható

A döntés elfogadásához egyszerű/minősített többség szükséges

ELŐTERJESZTÉS

A képviselő testület 2017. szeptember 29-i ülésére

Tisztelt Képviselő Testület!

A geotermikus hőszolgáltatás működtetésével és gazdaságosságával kapcsolatban a Pénzügyi bizottsághoz és hozzám eljuttatott közérdekű észrevételek és javaslatok alapján szükségesnek tartottuk a GAMESZ által végzett szolgáltatás felülvizsgálatát.

Először az érvek és ellenérvek egyeztetésére, megvitatására közös megbeszélést tartottunk, melyről emlékeztető is készült. Mivel ez a megbeszélés nem vezetett eredményre, a felvetett kérdések részletes elemzésére került sor.

A működtetésre vonatkozó fő kérdés, hogy távhőszolgáltatásról van-e szó, vonatkozik-e rá a távhőszolgáltatásról szóló törvény és emiatt az 5/2016.(II.29.) ÖR-t át kell-e dolgozni (fejlesztendő terület kijelölése, ár, csatlakozási díj, korlátozási sorrend megállapítása), illetve hogy a GAMESZ, mint költségvetési szerv végezhet-e ilyen tevékenységet.

A gazdaságosság vizsgálatakor pedig arra kellett választ adni, illetve azt kellett cáfolni, hogy a tevékenység valóban veszteséges-e, mint ahogy azt az észrevételező – teljesítési adatok ismerete nélkül – feltételezte, az alkalmazott ár piaci ár-e (meghaladja-e az önköltséget).

Az összefoglalóból megállapítható, hogy a nálunk működő rendszer nem távhőszolgáltatás, nem vonatkozik rá a 2005. évi XVIII. sz. törvény. Az önkormányzat rendeletében élhet ármegállapító jogával, a fejlesztendő terület kijelölését pedig akkor végzi el, amikor a fejlesztés feltételei biztosítottak. A GAMESZ, mint költségvetési szerv végezheti az átadott vagyonnal való gazdálkodás során a megújuló energia hasznosítását, korlátozási sorrendben pedig követi az egyéb jogszabályok által meghatározott fogyasztói sorrendet. Gazdálkodása nem veszteséges, akár pénzforgalmi akár költségelszámolás szerint vizsgáljuk is.

Fentiekkel kapcsolatban fontos megjegyezni, a megújuló energia újrahasznosításával, a fűtési rendszer korszerűsítésével évente 4 millió m³ gáz nem kerül elégetésre, 6.800 tonna/év széndioxid nem kerül a levegőbe. Így ez a beruházás fontos környezetvédelmi célt teljesít, csökkenti a város káros anyag kibocsátását. A pályázati feltételek nem véletlenül tették lehetővé a nagyfogyasztók (GE, Sanofy, MEY) bekapcsolását a rendszerbe, hiszen működésük során ők több gázt égetnek el, mint egy intézmény vagy lakossági fogyasztó. Szerencsére az üzemek számára ugyanolyan fontos volt ez a beruházás, mint számunkra. Így a termálenergia hasznosításához is szívesen járultak hozzá saját berendezéseik átalakításával illetve szükség esetén új rendszer kiépítésével.

A termelő és visszasajtoló kutak, valamint a termálvezeték kiépítésére két pályázati forrás segítségével kerülhetett sor – igaz ugyan, hogy csak a város egyik részén - . A vezeték mellett lévő intézmények, üzemek, társasházak bekötésre kerülhettek. A fűtés díja a gázárnál alacsonyabb – ha nem lenne az, senki nem kötne rá –, de ez önkormányzati bevétel, míg a gázár megfizetése nem az. A gázárhoz képest %-os arányban vagy egyedi megállapodás alapján megállapított termálfűtés ára a mindenkori önköltséget meghaladja, vagyis a szolgáltató többletbevételhez jut. További fejlesztéshez a pénz mellett arra is szükség van, hogy a kitermelhető vízmennyiség növelésére engedélyt kapjunk.

A vagyoni érték bruttó 1,5 milliárd forint értéket képvisel. Az értékcsökkenés elszámolása a számviteli törvényben leírtak szerint, a kataszteri nyilvántartás adatai alapján történik. Rendezendő a vagyonátadás a szolgáltatást végző GAMESZ részére, hogy valamennyi költségelem egy helyen jelenjen meg.

Kérem a képviselő testületet, hogy a fentiek és a mellékletben leírtak alapján a termálfűtés rendszerének működését továbbra is hagyja jóvá, hogy az a fűtési szezon – október 15. – kezdetekor zökkenőmentesen indulhasson.

Veresegyház, 2017. szeptember 19.

Pásztor Béla
polgármester

Határozati javaslat:

1. A képviselő testület egyetért azzal a megállapítással, hogy a városban működtetett geotermikus energia újrahasznosításával működő fűtési rendszer csak kiegészítő hőszolgáltatás, nem távhőszolgáltatás.
2. A képviselő testület a hőszolgáltatási díj megállapításának módját nem változtatja meg, de minden esetben vizsgálja az önköltség alakulását.
3. A képviselő testület a rendszer további fejlesztéséről akkor dönt, amikor a fejlesztés feltételei rendelkezésre állnak.
4. A képviselő testület a fűtési szolgáltatás biztosításával továbbra is a GAMESZ-t bízta meg, aki a tevékenység eredményéről továbbra is évente számol be.
5. A képviselő testület megállapítja, hogy a GAMESZ fűtési tevékenysége – az évenként elfogadott költségvetési beszámolók alapján összeállított 2010-2016. évi összesített kimutatás alapján – nem veszteséges.
6. A képviselő testület előírja, hogy az önkormányzat és a GAMESZ közötti vagyonátadást 2017. dec. 31-ig be kell fejezni.

Összefoglaló

A geotermikus energia felhasználásával végzett fűtési szolgáltatás felülvizsgálatának megállapításairól

A GAMESZ által végzett geotermikus hőszolgáltatással kapcsolatban felmerült kérdésekre a megállapításokat az alábbiakban foglaljuk össze.

- A GAMESZ által működtetett fűtési rendszer nem képes 100 %-os fűtési garanciát biztosítani, nagy hidegben vagy üzemzavar esetén **nem tudja központilag kiegészíteni vagy helyettesíteni** a termálvíz energiáját gázzal, vagyis csak kiegészítő, rásegítő szolgáltatást végez. A fogyasztókkal megkötött egyedi szerződésekben ez rögzítésre kerül, és a fogyasztó kötelezettsége, hogy rendelkezzen egyéb energiaszolgáltató berendezéssel. Fentiek alapján ez nem távhőszolgáltatás, ezért nem vonatkozik rá a távhőszolgáltatásról szóló, többször módosított 2005. évi XVIII. sz. törvény. Az országban még 11 helyen működik hasonló települési geotermikus rendszer.
- A **szolgáltatást a GAMESZ végzi** az 5/2017.(III.3.) önkormányzati rendelettel módosított - a geotermikus hőszolgáltatás díjairól és egyéb szabályairól szóló - 5/2016.(II.29.) ÖR. alapján. (E rendelet a korábbi 1/2010.(I.20). sz. ÖR. – et hatályon kívül helyezte.)

A GAMESZ részletes feladatait az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. tv. (Áht) alapján, az Alapító okiratában meghatározottak szerint látja el, végezhet alap és vállalkozási tevékenységet. Jelenleg hatályos alapító okiratának száma 10/2017., melyet a Magyar Államkincstár 2017. augusztus 2-i hatállyal a törzskönyvi nyilvántartásba bevezetett.

A termálfűtéssel kapcsolatos elszámolások helyessége érdekében a GAMESZ az **NGM-től 2015. június 23-án állásfoglalást** kért. A kérdés az volt, hogy az intézmény által biztosított termálfűtési szolgáltatást (termálvíz segítségével kiegészítő hőszolgáltatást biztosítanak), - mellyel a város közintézményei mellett társasházakat, és vállalkozásokat is fűtenek – mely kormányzati funkcióhoz illetve szakfeladathoz kell besorolni. Az NGM Önkormányzati Költségvetési Rendszerek Főosztályának 2015. július 12-i válasza alapján a végzett tevékenység lehet alaptevékenység és vállalkozási tevékenység is, attól függően, hogy haszonszerzésre irányul-e. A jelenlegi elszámolás szerint a saját intézmények fűtése önként vállalt alaptevékenységként, a többi vállalkozási tevékenységként kerül kimutatásra.

Az **ármegállapítás** a fentiekben hivatkozott önkormányzati rendelettel történik, a 27 %-os ÁFA nélküli **gázár %-ában**. A gáz nettó díja: a 69/2016.(XII.29.) NFM rendelet 1. sz. mellékletében meghatározott – TIGÁZ-DSO Földgázelosztó Kft és a Natural Gas Service Ipari és Szolgáltató Kft elosztói működési területén alkalmazandó díjat tartalmazó táblázat 4. sorában lévő a2) - árszabás alapján 3,567 Ft/MJ. Ennek megfelelően a termál hőenergia nettó ára 2,497 Ft/MJ. (bruttó ára 5 %-os ÁFA-val 2,651 Ft/MJ.) A szolgáltató jogosult egyedi szerződés megkötésére. Egyedi ármegállapítás 12 esetben történt. Az egyedi árak és a %-osan megállapított árak az **önköltséget meghaladják**.

- A geotermikus energia fűtési célú hasznosítását szolgáló rendszer kiépítése – a termelő és visszasajtoló kutak, vezetékek és egyéb létesítmények, berendezések – a városi önkormányzat beruházásában készült, **pályázati támogatással** illetve saját beruházásban, **célhitel felvételével**, melyet a kormány a hitelek kiváltásakor visszafizetett az önkormányzat helyett. A termálrendszer bruttó értéke 1,566 milliárd forint, az elszámolt értékcsökkenés 230 millió forint, a nettó érték

1,336 milliárd forint. A vagyonérték átadása a GAMESZ részére csak részben történt meg, az átadás jelenleg is folyamatban van. (Az önköltség ebben az esetben csak közvetve, az önkormányzati és GAMESZ értékcsökkenési adatok összevonásával számítható ki. (2016. évi écs összege: GAMESZ-nál 14,12 mFt, önkormányzatnál 28,76 mFt, összesen: 42,88 mFt))

A 2016. évi önköltségszámítás alapján kiszámított nettó ár: (A termálfűtés écs-vel növelt közvetlen költségének arányában számított) 40 %-os rezsihányaddal 1.524 Ft/GJ. (5 %-os ÁFÁ-val együtt 1.600 Ft/GJ).

- A GAMESZ 52 szerződő fél részére, 67 hőközponton keresztül biztosítja a geotermikus energiával (termálvízzel) üzemelő kiegészítő hőszolgáltatást. A 2010 és 2016 közötti hét évben a pénzforgalmi bevétel összege 784 mFt, a pénzforgalmi kiadás összege 463 mFt, a bevételi többlet összege 321 mFt volt, melynek alapján a pénzforgalmi **bevételi többlet éves átlaga 46 mFt**. A bevételi megoszlás szerint a saját intézményektől származó bevételek a teljes bevétel 1/3-át teszik ki, a többi bevétel önkormányzaton kívüli körből származik.

A 2016. évi eredmény kimutatás alapján a közvetlen költségek, az éves értékcsökkenés (43 mFt) és a 40 %-os rezsiköltség (47 mFt) elszámolása mellett az éves eredmény összege 22 millió forint.

Megállapítható, hogy a működtetés nem veszteséges, az elszámolás akár pénzforgalmi, akár üzemgazdasági, költségalapú szemlélettel készült.

- További megtakarítást jelent, hogy saját intézményeinket is geotermikus energiával fűtjük, így a gáz és termálvíz egységára közötti különbség miatt további 34 millió forint átlagos évi megtakarítás keletkezik.
- A geotermikus energia a felhasználással nem szűnik meg, visszasajtolásával újrahasznosítás válik lehetővé, amely a környezetkímélés, környezetvédelem szempontjából nagyon fontos jelentőségű. A környezetvédelmi beruházásoknál nem a **beruházás megtérülés ideje** az elsődleges szempont – mint ahogy a szennyvíztisztító és csatornahálózat esetében sem –, hanem a káros anyag kibocsátás mennyiségének csökkentése, a levegő, a talaj, a víz szennyeződésének mérséklése. A termálfűtés bevételi számaiból azonban látható, hogy a beruházás – legalábbis az önkormányzat által saját erőből finanszírozott rész – az önkormányzat által meghatározott áraknak köszönhetően 10-12 éven belül megtérül. (A teljes beruházás összege 1,5 milliárd Ft, a pályázati támogatással és a hitel állam által történő visszafizetésével az önkormányzati saját erő ennek a felét tette ki.)
- A geotermikus energia fűtésre történő hasznosításából származó bevétel mellett számolni lehet a termálfürdőnél felmerülő kiadás csökkenésével is, mert a fűtésből visszafelé áramló, csökkentett hőmérsékletű víz fürdésre történő felhasználásakor a kitermelt 63 C°-os vizet nem kell 36 C°-ra lehűteni, és ezzel a víz minőségét is rontani.

Fentiekből megállapítható, hogy az önkormányzat a termálkutak és vezetékek révén olyan vagyonnal rendelkezik, amelyek működtetése sokrétű lehetőséget biztosít. Cél, hogy ezt a megújuló energiát a jó gazda módjára minél szélesebb körben, minél körültekintőbben és minél gazdaságosabban használjuk fel, figyelemmel a költségek minimalizálására, a környezetvédelem szigorú előírásaira.

Veresegyház, 2017. szeptember 18.

Pásztor Béla
polgármester

EMLÉKEZTETŐ

Készült: Veresegyház Város Polgármesteri irodájában, 2017. július 20.-i megbeszélésen.

Jelen vannak: Pásztor Béla	polgármester
Cserháti Ferenc	alpolgármester
Móré László	tanácsadó
Nagy István	pénzügyi bizottság elnöke
dr. Mádi Csaba	pénzügyi bizottsági tag
Szita Gábor	Porció Kft ügyvezetője
Szöke Szabolcs	Porció Kft
Nagy József Attila	GAMESZ vezető
Fekete István	GAMESZ - termálkutak üzemeltetésének vezetője

Tárgy: Veresegyházi termálrendszer működtetése.

Emlékeztetőt készítette: Harcos Lászlóné tanácsadó

Pásztor Béla polgármester: köszönti a jelenlévőket abból az alkalomból, hogy a termálrendszer működésének megítélésével kapcsolatos megbeszélésen részt vesznek. Kérdés: távfűtés vagy nem távfűtés. Az illetékes hatóságokkal történt egyeztetés során nem történt olyan megállapítás, hogy ez távfűtés, ilyen válasz egyelőre nem érkezett.

Móré László által készített írásos anyag szerint ez távfűtés. Ezt a kérdést most már le kellene zárni, ezért került sor – a korábbi egyeztetéseket követően – a jelenlegi közös megbeszélésre, ahol minden érintett fél részt vesz a kivitelezéstől a szolgáltatásig.

Móré László: Mi a mottója a hozzászólásának? Nála a harang Veresegyházért szól. Nem hangulatkeltésről van szó, nem kitalált valamit. 25 évig volt kormányzati szinten energia koordinátor, tisztában van a jogszabályi háttérrel. Kiáll az állítása mellett, hogy ez távhőszolgáltatás. Nem szeretné, ha azt, amit ez a város eddig elért, azt egy országos botrány semmivé tenné. Ez a rendszer minden napjával mínuszt hoz a városnak, és olyan vakvágányra terelte a város gazdálkodását, hogy azon változtatni kell. Köszöni a pénzügyi bizottságnak, hogy észrevételeit érthető módon leírhatta. Számok nem szerepelnek benne, melynek oka, hogy azok nem állnak rendelkezésére, ugyanis 2013. óta ezektől az adatoktól el lett zárva. Azért készítette el az összegző anyagát, hogy a kérdések tisztázásával a megújuló energia felhasználását a helyi közösség javára gazdaságosan lehessen működtetni, figyelemmel a beruházás megtérülési idejére is. Javasolja, hogy az anyagát pontonként tárgyalják meg, hozzanak döntést a teendőkről. Felhívja a figyelmet arra, hogy az általa készített beadvány önkormányzati és hatósági eljárásokat is megindít. Jelenleg 2 hónapon belül, vagyis még határidőn belül vannak az intézkedéseket illetően.

Pásztor Béla: Továbbra is az a véleménye, hogy nem tartozik a távhőszolgáltatás körébe. Speciális kérdés a megtérülés. Az üzleti élet beruházásainál ezekkel számolni kell. Miután mi intézményeket tartunk fenn, ezzel nem számolunk. Pl. az iskola mikor térül meg? Továbbra is azt tartja, hogy kiegészítő fűtés, nem távhőszolgáltatás. Abban az értelemben távhőszolgáltatás, hogy egy csövön szállítják oda az igénybevevőig, de abban az értelemben nem, hogy a teljes fűtést biztosítani tudná. Ez a szolgáltatás csak bizonyos hőmérsékletig tudja biztosítani a megfelelő fűtést. Ha ez nem elég, akkor az igénybevevőnek a saját gázrendszerével kell biztosítani a szükséges meleget. Ez a tény a szerződésekben is így szerepel.

Nagy István: Móré László anyagát Mádi Csabával végignézték. Az egésznek az apropója a város számára a termál hasznosítása. Finanszíroz városi pénzen bizonyos vevőket, kedvezményeket ad és ez a városnak pénzbe kerül. Azt gondolták korábban, hogy ez a városnak pénzt hoz. Azért hozták ide a témát, hogy tiszta legyen, nyereséges, 0 szaldós vagy veszteséges az üzemeltetés. Az ármegállapításnak kell olyannak lenni, hogy az a bevételt garantálja. Az önkormányzati rendelet e vonatkozású részeit is vizsgálni kell, hogy a városnak haszna legyen. A bizottság tisztán szeretné látni hogyan áll a helyzet.

Nagy József Attila: 180 millió forint volt a bevétel 2016-ban, az eredmény 50 mFt. Gázkompenzációt a bérlakásokban élőknek fizettek, amikor a paradicsomos miatt nem tudtak a lakóknak elég termálvizet biztosítani a fűtéshez. A gázár és a termálfűtés ára közötti különbözetet fizették ki, de erre az időre a paradicsomos 25 millió forinttal többet fizetett, így volt fedezet a kompenzációra, önkormányzati finanszírozást erre a célra nem vettek igénybe. A képviselő testület az elszámolást jóváhagyta.

Dr. Mádi Csaba: Móré László anyagára készítették el az összeállításukat, amelyben megfogalmazták kérdéseiket, véleményüket. Nincs arra szükség, hogy a szakhatóság vagy a kormányhivatal olyan vizsgálatot kezdeményezzen, amelynek hátrányos következménye lehet. Ezért kérték a saját kézben történő lebonyolítást, ellenőrzést. Mérlegelni kell, hogy a város szempontjából melyek a kockázatok, és mit nyer azzal a város, ha ez tisztázásra kerül. A jelenlegi helyzet és polgármester véleménye áll egymással szemben. Ezt a támadható rendszert kell átalakítani úgy, hogy mindenki számára elfogadható legyen. Hatalmas önkormányzati vagyonnal működtetett rendszerről van szó. Ami az árkérdéseket illeti, úgy látja – és nincs ellenkező információ – hogy az árak megállapítása teljesen önkényes. A gázár 60 %-a vagy 70 %-a. Ez nincs köszönő viszonyban a ráfordításokkal, amibe az önkormányzatnak kerül. A GAMESZ táblázatán csak működtetési kiadások szerepelnek. Itt a bevételből a többletbevétel évi átlaga 50 millió forint. Döntést vár abban a kérdésben is, hogy kell-e ebben valami egyeztetés a főhatóságokkal.

Pásztor Béla: A pénzügyi bizottság tagjai által elmondottakkal egyetért, a másik dologban pedig az illetékes hatósággal vitatkozik. Az önkormányzat nem tartozik abba a rendszerbe, hogy a fűtést illetően mindenre vállal garanciát. Az árakat annak idején úgy állapították meg, hogy aki hozzájárult a bevezetéshez 30 %-kal, a másik 20 %-kal kapja olcsóbban a gázárnál. Ennek lényege, hogy a földből kihozott víz egy másik csövön visszakerül a földbe, és ha ebből a vízből a folyamat során a legkisebb hőenergia is eladható, akkor a ráfordítási költség ennyivel olcsóbb lesz. Az emberek is lehetőséget kaptak, hogy gázzal vagy termálvízzel fűtsenek, próbálják ki. Egy házba a bekötés kb. 1,5 millió forint. Jelenleg egy családi ház, és azok a házak vannak bekötve, amelyeket a város megvásárolt. Ebből is a városnak legyen pénze. Korábban volt olyan döntés is, hogy a termálvezetékbe mindenhol termálvizet vezetnek, ha magánkezdeményezés akar működtetni termálfűtést és medencét. Akkor a víz ne csak fűtésre, hanem akár gyógyászati célra is használható legyen, mint egy gyógyszálló. Ezzel idegenforgalmi potenciált akartak teremteni, hogy a város még több formában hasznosíthassa a termálvizet.

A működésre vonatkozó eredményesség elsősorban a nagyobb fogyasztóktól származik, akik nagyobb összeget fizetnek. Ez a nyereség a GAMESZ-nál realizálódik. Lehet módosítani a feltételeket vagy megváltoztatni az árakat, de ha nem lesz igénybevevő, nem fizetnek, nem lesz bevétel. Az intézményeket akkor is termálvízzel kell fűteni, ebben az esetben több lesz az egységnyi költség.

Azt, hogy a működési költségbe beszámításra kerüljön az építés költsége, nem tartja fontosnak. A beruházást az önkormányzat végezte, jelentős pályázati támogatással. A megtérülés általában 40-50 év. A működtetést a GAMESZ végzi. Az éves számvetésben a városnak az a fontos, hogy ez a működés a költségvetésben ne legyen pénzt igénylő, hanem legyen nyereséges. A pénzügyi bizottság is azt kérdezi, hogy nyereséges vagy veszteséges.

Cserháti Ferenc: Négy dologban szeretné álláspontját kifejteni. 1./ Műszaki realitás. Nem központi fűtés. Ez a rendszer nem képes központilag kiegészíteni nagy hidegben a termálvíz energiáját gázzal. A város számára nincs megállapítva távfűtési ár, nincs pótkiegészítés. Nem tudott ezzel a rendszerrel mit kezdeni a hatóság. A három megfűrt kútnál ez a rendszer már ilyen és ez így is fog folytatódni.

2./ Környezetvédelem: a zöld energia fontos a város szempontjából. A vállalatoknál is fontos szempont (zöldmezős beruházás).

3./ Jogi kérdés: hogy milyen törvények között működik, ebben milyen energia garanciát vállal, de az önkormányzati rendszer érdekeit képviselje.

4./ Közgazdasági oldal: itt volt egy kis zavar. Az önkormányzat végezte a beruházást, a GAMESZ működtette a rendszert. A GAMESZ megkapta a vagyionkezelői jogot, ő számolja el az amortizációt. Szóba került a rendszer fejlesztése, amit a jövőben célszerű lenne a GAMESZ-nál végezni, már csak az ÁFA visszaigénylés lehetősége miatt is. Az ármezőgazdálkodás a gázár %-ában történt, a rezsicsökkentéskor itt is volt mérséklés. Móri László szerint ez nem rentábilis, 5 éve veszteségesen működik. A hatóságok részéről nem érzékelt a rendszerrel kapcsolatos ellenségeskedést. Nem tudnak mit kezdeni a veresi rendszerrel, mert az speciálisan alakult ki. Két EU-s pályázatból is sok pénz folyt bele, amelyhez állami támogatás is társult. Nehéz mit kezdeni a távhő törvénnyel a veresi rendszerrel kapcsolatban.

Móri László: Veresegyház Magyarország területén van, rá is a magyar törvények vonatkoznak. Még alkotmányossági kérdéseket is fel lehet vetni, hiszen Veresegyházon van egy kisebbség, aki igénybe veheti a termálvíz fűtést, és van aki nem. Tételiesen kell a felvetett kérdéseket rendezni, meghatározni mit kell tenni, illetve miben nincs teendő. Közérdekű bejelentésről, javaslatról van szó, aminek egyéb eljárási szabályai is vannak.

Pásztor Béla: Az, hogy az ide települt üzemek milyen kedvezményt kapnak, az önkormányzat döntése, nem másé. Nem a törvény fogja eldönteni, mit adhat az önkormányzat. Az állampolgárok közül az első időben csak 1 fő volt a kedvezményezett, kísérleti jelleggel. Azért kapta a kedvezményt, mert bevezette magának a termálvizet, ami neki 1,5 millió forintjába került. Ő befektette ezt az összeget, az önkormányzat a gázárnál kevesebb díjat kért. Ugyanakkor az önkormányzat is nyert rajta, mert a hőfok lejjebb ment, és bevétel is keletkezett. (A gáz megvásárlása nem önkormányzati bevétel.) Ugyanez vonatkozik az önkormányzati épületekben lévő lakásokra is. A bevételsszerzés mellett fontos tényező az is, hogy a termálvíz fűtést igénybe vevők semmilyen káros anyagot nem bocsátanak ki a levegőbe.

Szita Gábor: Nem ért egyet azzal, hogy itt távhőszolgáltatásról van szó, mert a távhőszolgáltatásról szóló törvény valójában közszolgáltatást szabályoz. Veresegyház ezt már lejátszotta egyszer, amikor a Magyar Energetikai Hivatal adatokat kért ahhoz, hogy a távhőszolgáltatás díját megállapíthassa. Erről szól a távhő törvény, az 51/2011. évi NFM rendelet, amely a várható támogatást részletezi. Ezek mutatják azt, hogy az önkormányzatok mennyi támogatást kapnak. Veresegyház 2014-ben még benne van a listában, de 0 támogatással, vagyis a GAMESZ nem kapott semmit. Az október 1-én életbe lépett rendelet már nem is tartalmazza Veresegyház nevét. Nem állapított meg sem elvonást sem támogatást. A hivatal tehát nem tekinti távhőszolgáltatásnak.

Ugyanakkor természetesen volt egy csomó munka és egyeztetés, illetve megbeszélés Szarvas vezetőjével, ahol a hatósági árképzés miatt 25 millió forintot kellett volna a szolgáltatónak visszafizetni az igénybevevők részére. Nem történt visszafizetés.

Szarvas hasonló rendszer. Ilyen műszaki és jogi keretek között működő rendszer van Barcsban, Bolyban, Tamásiban, Gárdonyban, Kisteleken, Jászkiséren, Törökszentmiklóson, Szarvason és Veresegyházon. Ha Veresegyházon jogszabály ellenesen működik a rendszer, akkor a többi helyen is.

Egyáltalán miért van szükség a távhőszolgáltatásról szóló törvényre. A távhőszolgáltatás az egy monopol szolgáltatás. A monopol helyzetnél a vevő ki van szolgáltatva a szolgáltatónak, azt tehát meg kell védeni. Ez ellentétes azzal, ami a fenti városokban van. Egy ilyen szolgáltató az nem rendelkezik mással, csak a távhő ellátással. Ezekben a városokban a vevők jellemzően saját hőtermelő berendezéssel rendelkeznek, ezt egészíti ki a termál. A fogyasztó így azt választja, ami számára az olcsóbb. A termál szolgáltatás versenyt támaszt a gáz felhasználással szemben. Nem monopol szolgáltatásról szól, kizárólag kiegészítő szolgáltatásról, ami a városnak is és a vevőnek is megfelelő.

Közszolgáltatás definíciója szerint sajátos szolgáltatás, melynek legfőbb jellemzője a közösségi jelleg. Jellemző, hogy a közösség minden tagja vagy egy-egy adott csoportja egyformán igénybe veheti. (Itt nem érvényes.) Az igénybe vétel általában passzív, nincs szükség megállapodásra vagy aktív részvételre. (Itt szükség van erre.) A fogyasztók között nincs verseny a szolgáltatás biztosításáért (de verseny van). A családi háznál nincs, társasházi lakásoknál van.

A távhőszolgáltatás a lakossági és a külön kezelt intézmények árát szabályozza. A vezeték építését nem kell engedélyeztetni, de a termelést 5 MW fölött engedélyeztetni kell. Ha nem lakossági és közintézményi árról van szó, teljesen szabadon állapítható meg.

Ez egy vizilétesítmény, üzemeltetésére vízjogi üzemeltetési engedélyt kapott.

Móré László felé felteszi a kérdést, milyen törvényeket sért még a jelenlegi rendszer működése és mire alapozza, hogy veszteséges az üzemeltetés?

Móré László: Hogy milyen törvényeket sért, és miért veszteséges, benne van az írásos anyagában. A veszteség mértéke gyanú és feltételezés, nem számokkal alátámasztott. Mi a magyarázata annak, hogy Veresegyház korábban szerepelt a listában? Az a magyarázata, hogy Veresegyháznak abban az időben volt távhőszolgáltatásról szóló rendelete. A helyi önkormányzat távhőszolgáltatásként szabályozta a viszonyokat, tehát vonatkozik rá a távhő szolgáltatási rendelet. Később az Energia Felügyelet fenntartotta a véleményét, hogy távhő hatálya alá tartozik. Egy gazdasági tevékenységről van szó, közszolgáltatásról, amennyiben lakosságot érint. A szakhatóság utolsó állásfoglalása az, hogy távhő.

Nagy József Attila: Az üzemeltetés során a GAMESZ-nak a lakossággal nincs kapcsolata, csak a társasházzal, vagyis a közös képviselővel. Egyeztetés a vagyoni értékre vonatkozóan jelenleg folyik. 5 % ÁFÁ-t számol fel az árban. Ő, mint magánszemély meggondolná, hogy a jelenlegi fűtése mellé még 1,5 millió forintot költsön a termál fűtés kiépítésére, ha az ár nem lenne kevesebb, mint a gázár. A megtérülés így is legalább 20 év.

Móré László: Ez az üzemeltetés olyan viszonyok között működik, ahol az engedélyeztetésnek meg kell lenni. Ha a GAMESZ nem lenne, akkor ez a rendszer már összeomlott volna. A rezsicsökkentés mindenkire vonatkozik. Árkalkuláció sosem készült, az alkalmazott árak köze sincs a valósághoz.

Szita Gábor: Ez nem teljesen igaz. Két pályázat volt. Annak megfelelően kellett ugyan számolni, de kellett készíteni árkalkulációt a pályázati díj bevételehez. A jelenlegi fűtési díj a jelenlegi rezsicsökkentéssel együtt értendő.

Nagy József Attila: A rezsicsökkentés 20 kW alatt van, fölötte magasabb a díj. A jelenlegi társasházaknál már magasabb a díj.

Móré László: Mellé kellene tenni, hogy mi a tényleges bekerülési költség. Milyen a megtérülés. 10 év alatt kellene megtérülni. (A vállalkezési szférát illetően ezzel Szita Gábor is egyetért). Így minden évben 50 millió mínusz van.

Mádi Csaba: Alapvető kérdés távhőszolgáltatás vagy sem. Jelenleg úgy tűnik, hogy nem az. Második dolog az, hogy az egyes szolgáltatási árak mögött van-e árkalkuláció? Ezt meg kellene nézni. És végül jogi szakvéleményt lehetne kérni.

Cserháti Ferenc: Ezzel már foglalkozott jogász, ezért lett átdolgozva és módosítva az önkormányzati rendelet.

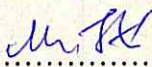

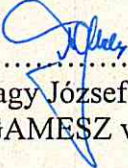
Nagy József Attila: az önköltségszámítást megnézi.

Móré László: Hova tartozik és milyen helyzetet teremt a jogi háttér, az államháztartási törvény. A költségvetési szervet jogszabály vagy alapító okirat hatalmazza fel közfeladat ellátására. A költségvetési szerv – esetünkben a GAMESZ – feladata lehet: alaptevékenység, lehet vállalkezési tevékenység. Vállalkezési tevékenységet azonban haszonszerzés céljából, államháztartáson kívüli forrásból, nem kötelező termelő, szolgáltató feladatként végezhet.

Pásztor Béla: A megbeszélést bezárja. Az elhangzottak alapján a szükséges döntéseket meg fogják hozni.

Móré László: Ki fog dönteni, és a képviselő testület látni fogja-e az ezzel kapcsolatos anyagokat, többek között a tárgyalt közérdekű bejelentést, javaslatot?

Pásztor Béla: A döntés megszületik és a testület látni fogja.

 Pásztor Béla polgármester	 Cserháti Ferenc alpolgármester	K.m.f.t. Nagy István Pü. biz. elnöke	 dr. Mádi Csaba Pü. biz. tag	 Móré László tanácsadó	
..... Szita Gábor <i>nk.</i> Porció ügyvezető Szóke Szabolcs <i>nk.</i> Porció	 Nagy József Attila GAMESZ vezető Fekete István <i>nk.</i> GAMESZ - termálkutak üzemeltetésének vezetője.		

GONDOLATOK A TÁVFŰTÉS PROBLÉMAKÖRÉHEZ VERESEGYHÁZON

A 2017. július 20-i veresegyházi megbeszélést követően Harcos Lászlónétól megkaptam azokat a dokumentumokat, amelyek megismerésével a következő véleményre jutottam:

1. A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH, jogelődje Magyar Energetikai Hivatal, MEH) 2012. május 14-én kelt levelében felszólította a GAMESZ-t, hogy kérjék meg a távhőszolgáltatói illetve távhőtermelői engedélyt. Ez **nagy valószínűséggel azért következett be**, mert Veresegyház Város Önkormányzata a geotermikus energia árát olyan **helyi rendelettel** szabályozta, amelyben **szerepelt a távhő szó**. Itt jegyzem meg, amit a tárgyaláson is elmondtam, hogy a veresegyházihoz hasonló települési geotermikus rendszer működik Barcsan, Tamásiban, Szigetváron, Bolyban, Gárdonyban, Jászkiséren, Szolnokon, Törökszentmiklóson, Szarvason, Kisteleken, Mórahalmon. Nincs tudomásom azonban arról, hogy más települések hasonló felszólítást kaptak volna.
2. A 2012-ben elindult levelezés azzal ért véget, hogy a GAMESZ által benyújtott beadványra a Hivatal úgy válaszolt, hogy azzal nem ért egyet. Indoklásának összefoglalásában azt írják, hogy *„A megismert körülmények alapján a Hivatal álláspontja szerint a GAMESZ geotermikus energia hasznosítási gyakorlata a TSZT (Távhőszolgáltatásról szóló törvény) hatálya alá tartozik, különösen azért, mert az Önkormányzat rendelete azt ki is mondja.”* Az Önkormányzat azóta megváltoztatta a rendeletét, és törölte a távhő, távhőszolgáltatás kifejezést a rendeletből. Ezzel a Hivatal által a távhőszolgáltatás bizonyítékául szolgáló legfőbb indok megszűnt. A távhőszolgáltatási támogatásról szóló 51/2011. NFM rendelet 2014. október 1-én életbe lépett módosítása óta pedig az 1. melléklet táblázatából is kitörölték a veresegyházi GAMESZ-t.

Véleményem szerint az ügy ezzel le is zárult. Tapasztaltam azonban, hogy nem mindenki ért velem egyet, ezért folytatom.

3. Vizsgáljuk meg először egy távhőszolgáltatás fő elemeit. Ez áll hőtermelésből, hőszállításból és hőátadásból/hőfogyasztásból. Jellemzően úgy néz ki, hogy egy erőműben vagy fűtőműben fosszilis energiahordozóval vagy atomenergiából hőt termelnek, amit távhő vezetéken keresztül eljuttatnak hőfogyasztási helyekhez. A lényeg az, hogy a **hő megtermelése és a hő elfogyasztása földrajzilag elkülönül**, és emiatt távhő vezetéket kell építeni.

Nézzük meg most azt, hogy Veresegyházon a hőtermelés és a hőfogyasztás miként alakul. A geotermikus rendszer kiépülése előtt és azóta is az egyes hőfogyasztók (közintézmények, üzemek, lakások) saját, földgázzal üzemeltett kazánokkal rendelkeztek/rendelkeznek, és hőenergia-igényüket saját maguk állították/állítják elő, azaz „termelik meg”. A geotermikus rendszer a kazánházakat (azoknak is csak egy elenyésző hányadát, és a nagyobbakat) célozta meg, és ott helyezett el olyan technológiai berendezéseket, amivel a termálvízből hőt lehetett átszármaztatni a hőfogyasztói rendszereknek. A fogyasztói kazánházakban elhelyezett **termál hőcserélők** tehát ugyanúgy **hőtermelő berendezések**, mint a gázkazánok.

A Hivatal előző pontban említett levelében idézi a TSZT 1.§ (3) b) pontját, mely szerint a TSZT rendelkezéseit geotermikus energia esetén a Bányatörvény és a Vízgazdálkodási Törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni. A Bányatörvény azonban sajnálatosan nem azokat a fogalmakat használja, mint a Távhőszolgáltatási törvény. A Bányatörvényből hiányzik pl. a hőtermelés fogalma. A geotermikus energiahasznosítással kapcsolatban a kutatás, a kitermelés, a kinyerés és a hasznosítás fogalmakat használja. Számunkra ezek közül a kitermelés/kinyerés-nek van jelentősége, amelyre a Bányatörvény a következőt tartalmazza: *„Kinyerés: a geotermikus energiának a geotermikus energia hordozóból történő hőellátási vagy villamosenergia előállítás célú elvonása.”* **Teljesen egyértelmű, hogy a hőelvonás**

Veresegyházon a fogyasztói kazánházakban elhelyezett termál hőcserélők segítségével valósul meg, ami távhőszolgáltatás szempontjából hőtermelésnek minősül. Ezzel bebizonyosodott, hogy Veresegyházon a távhőszolgáltatásnak egy igen lényeges eleme hiányzik, mégpedig a hő szállítása, ugyanis a hő megtermelése és annak elfogyasztása földrajzilag egyáltalán nem különül el. A termelési pont és a fogyasztási pont között nincs szükség hőszállításra, és az nem is értelmezhető. Nem tévesztendő össze a távhőellátási célú hőtávvezeték a termálvizet – mint a geotermikus energia hordozóját – szállító vezetékkel, A távhőellátásnál a csőben **hőszállító közeg** áramlik zárt rendszerben, ami **nem energiahordozó**, mint a termálvíz. A termálvíz akkor is energiahordozó, ha történetesen nem áramlik sehonnan sehová. Benne akkor is a földköpeny belső energiája jelenik meg. A Bányatörvény pedig éppen ezzel a belső energiával definiálja a geotermikus energiát.

4. Amennyiben a fenti gondolatmenet nem győzné meg a kérdés feltevőjét, akkor meg kell fontolni, hogy a veresegyházi hőfogyasztókkal ne **az átadott hőmennyiség, hanem az átfolytatott termálvíz mennyisége után számolják el a díjat**. Ebben az esetben ugyanis még egyértelműbbé válna a hasonlóság a földgázszolgáltatáshoz, ahol szintén térfogatmérés alapján számláz a Szolgáltató. A termálvíz mennyisége utáni elszámolás alkalmazása – nem mellékesen – igen erőteljes ösztönző hatással bírna a fogyasztók felé a **termálvízzel való takarékos gazdálkodásra**, aminek egy értelmes megoldása van, mégpedig a termálvíz minél nagyobb mértékű lehűtése. Ez általában **egybevág az önkormányzat érdekével is**, bár bizonyos helyeken (Misszió, Belvárosi kör) nem lenne jó, ha a túlságosan lehűlt termálvíz lépne ki a fogyasztói kazánházakból, hiszen azt másodlagosan még mások is használják.
5. És ha még ez sem lenne elég a másként érvelőnek, és műszakilag továbbra is távhőszolgáltatásnak tekinti a veresegyházi geotermikus rendszert, akkor sem áll fenn a hatósági ármegállapítás szükségessége. Itt jön be az az érv, amit már korábban hangoztattam, hogy a **termálvíz-szolgáltatás megjelenésével megszűnt/megszűnik az energiafogyasztó egyoldalú függése a földgázszolgáltatótól, azaz megszűnik a fogyasztó kiszolgáltatottsága a természetes monopóliumhelyzetű szolgáltatótól**. A fogyasztó szabad akaratából dönthet, hogy a geotermikus energiából, vagy pedig a földgázból vételez saját energiaigénye kielégítéséhez, és mivel az előbbinek kedvezőbb az ára, a fogyasztó meg nem ostoba, igyekszik hőigényének minél nagyobb arányát geotermikus energiából fedezni. **Egy esetleges hatósági ármegállapítás kimondottan kontraproduktív lenne**, mivel a szolgáltató által beruházott érték előre tervezett megtérülését veszélyezteti, és arra ösztönzi a geotermikus rendszer üzemeltetőjét, hogy vesztesége csökkentése, illetve megszüntetése érdekében olyan hőfogyasztó(k) felé forduljon, ahol nincs hatósági árszabályozás. Ezzel azonban mind a szolgáltató, mind a fogyasztó rosszul jár, leginkább természetesen a fogyasztó, aki eddig – jellemzően beruházási hozzájárulás nélkül – haszonélvezője volt egy olcsóbb energia beszerzési lehetőségnek. Hőellátási kötelezettsége a geotermikus rendszer üzemeltetőjének nem állapítható meg, hiszen a fogyasztó a termálvíz szolgáltatás időleges szüneteltetése, vagy – az esetleges kedvezőtlen hatósági ár miatti – végleges megszüntetése folytán sem marad energiaszolgáltatás nélkül, hiszen a földgáz mindenhol rendelkezésre áll. A geotermikus energiaszolgáltatás tehát a szolgáltató részéről egyoldalúan, kártérítés nélkül bármikor fölmondható, – feltéve, hogy a fogyasztó a beruházás finanszírozásában nem vett részt – és a fölmondás, illetve a fogyasztó megnövekedő energiaköltsége éppen annak a Hivatalnak a fellépése miatt következik be, amelyik látszólag a fogyasztó érdekében tevékenykedik.

Budapest, 2017. augusztus 22.

Szita Gábor *nb.*

Termálfűtés önköltség számítása

(40%-os rezsihányad figyelembevételével)

2016. év

Kitermelt hőmennyiség	109 679	GJ
Anyagköltség	9 065 929	
Igénybevett szolgáltatások költsége	52 020 542	
Béreköltség	11 563 129	
Személyi jellegű egyéb kifizetések	563 685	
Bérbírálatok	3 305 948	
<i>Közvetlen költség ÉCS. nélkül</i>	<i>76 519 233</i>	<i>Ft</i>
1 GJ közvetlen önköltsége I.	697,67	Ft/GJ
GAMESZ-nál elszámolt eszköz ÉCS	182 052	
GAMESZ-nál elszámolt ingatlan ÉCS	13 937 170	
Önkormányzatnál elszámolt ÉCS	28 758 568	
Éves ÉCS összesen	42 877 790	Ft
<i>Közvetlen költség ÉCS.-vel</i>	<i>119 397 023</i>	<i>Ft</i>
1 GJ közvetlen önköltsége II.	1 088,60	Ft/GJ
40%-os rezsiköltség (önköltség arányos hozzájárulás a GAMESZ központi költségeihez)	47 758 809	Ft
<i>Közvetlen költség ÉCS.-vel és rezszi hányaddal</i>	<i>167 155 832</i>	<i>Ft</i>
1 GJ önköltsége III.	1 524,05	Ft/GJ

Termálfűtési rendszer bevételeinek és kiadásainak alakulása

2010-2016

A hévízkút működtetésének pénzforgalmi bevétele (GAMESZ-nál)	2010. év (Ft)	2011. év (Ft)	2012. év (Ft)	2013. év (Ft)	2014. év (Ft)	2015. év (Ft)	2016. év (Ft)
Működési bevételek pénzforgalom szerint (áfával növelt értékben)	60 715 275	44 935 124	116 319 122	134 993 974	114 765 613	118 770 772	193 546 577

A hévízkút működtetésének pénzforgalmi kiadásai (GAMESZ-nál)	2010. év (Ft)	2011. év (Ft)	2012. év (Ft)	2013. év (Ft)	2014. év (Ft)	2015. év (Ft)	2016. év (Ft)
Személyi juttatások	5 065 624	5 362 105	6 785 300	7 212 433	9 687 438	9 271 575	12 126 814
Járatások	1 387 327	1 377 681	1 810 140	1 882 301	2 638 870	2 313 049	3 305 948
Dologi kiadások (áfával növelt értékben)	18 814 787	16 552 266	46 624 478	48 719 510	41 164 520	38 469 240	78 089 876
Adók, díjak	4 246 086	2 998 937	4 111 191	4 246 160	1 613 581	36 196 203	6 390 738
Felhalmozási célú pénzeszköz átadás hiteltörlesztéshez	-	-	-	19 823 958	3 838 181	-	-
Fejlesztések áfával (felújítás, beruházás)	311 550	1 460 063	337 312	2 070 000	474 233	14 637 919	1 415 142
MINDÖSSZESEN	29 825 374	27 751 052	59 668 421	83 954 362	59 416 823	100 887 986	101 328 518

Pénzforgalmi bevétel többlet	30 889 901	17 184 072	56 650 701	51 039 612	55 348 790	17 882 786	92 218 059
-------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Hét év pénzforgalmi bevételi többletének átlaga **45 887 703 Ft**